בעזרת השם יתברך

ספר

אשר היה אל יואל

דברות קודש וואס מיר האבן געהאט די זכיה צו הערן

פונעם ראש ישיבה שליט"א

שבת קודש פרשת ואתחנן - שבת נחמו, שנת תשפ"ב לפרט קטן,
אין קרית ברסלב - ליבערטי יע"א, ביים באטע און שלש סעודות.

בעזרת השם יתברך

היכל הקודש ברסלב

וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

בארא פארק
4801 11th Ave
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

לונדון
23A St Andrew's Grove
447388582855

קרית ברסלב
ליבערטי - ניו יארק

האשקי
181 Huschke Road,
Liberty NY 12747

אשר בנחל
291 Denman Rd,
Liberty, NY 12754

עצתו אמונה
187 Twin Bridge Rd,
Liberty, NY 12754,

פעולת הצדיק
2-198 Steiglitz Rd,
Liberty, NY 12754,

מקור השמחה
67-1 Marx St,
Liberty, NY 12754,

ירושלים
21-1 jerusalem St,
Liberty, NY 12754,

ירושלים
רח' רבי נחמן מברסלב 15
054-845-6150

בני ברק
רח' ירושלים 2
052-760-5715

טבריה
רח' משה שפירא 2
050-411-6421

בית שמש
רח' ריב"ל 6
050-419-9751

ברכפלד
רח' רשבי 19
052-715-6479

יבנאל
רח' המייסדים
052-716-3184

צפת
רח' צהל 1
050-412-6101

נדפס ע"י
קרן הדפסה היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691

צו הערן די
הערליכע שיעורים פונעם ראש
ישיבה שליט"א
רופט:
קול ברסלב
212.444.9191
חיזוק פאר אידישע שטוב
212.444.9169

צו באקומען וועכנטליך
דעם ספר,
ביטע שרייבט צו:
smbreslev1212@gmail.com

בעזרת השם יתברך

ספר

אֲשֶׁר הָיָה אֶל יוֹאֵל

דברות קודש וואס מיר האבן געהאט די זכיה צו הערן

פונעם ראש ישיבה שליט"א

שבת קודש פרשת ואתחנן - שבת נחמו, שנת תשפ"ב לפרט קטן,

אין קרית ברסלב - ליבערטי יע"א,ביים באטע און שלש סעודות.

שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן – שַׁבָּת נַחֲמוּ, שְׁנַת תשפ"ב לִפְרָט קָטָן, אִיז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעוֶוען אִין שְׁטֶעטְל, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב – לִיבֶּערְטִי יע"א. פְרַייטָאג צוּנַאכְטְס הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶערֶעדְט הֶערְלִיכֶע דִּבְרֵי הִתְחַזְּקוּת בְּעִנְיַן שַׁבָּת נַחֲמוּ אוּן חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב.

שַׁבָּת נַחֲמוּ פְלֶעגְט דֶער רֶבִּי פָארְן צוּ דִי תַּלְמִידִים

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן: וֶוען דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעלֶעבְּט, פְלֶעגְן דִי תַּלְמִידִים זִיךְ צוּזַאמְקוּמֶען זֶעקְס מָאל אַ יָאר – דְרֵיי מָאל אִיז מֶען גֶעפָארְן צוּם רֶבִּי'ן, רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שַׁבָּת חֲנוּכָּה, אוּן יוֹם טוֹב שָׁבוּעוֹת. רֶבִּי נָתָן שְׁרַייבְּט אַז נָאכְ'ן רֶבִּינְ'ס הִסְתַּלְּקוּת קוּמְט מֶען וַוייטֶער צוּם רֶבִּי'ן אִין אוּמַאן נָאר אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אוּן בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז מִיר גְרֵייטְן זִיךְ שׁוֹין צוּ פָארְן צוּם רֶבִּי'ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אוֹיף שַׁבָּת חֲנוּכָּה אוּן יוֹם טוֹב שָׁבוּעוֹת פָארְט מֶען נִישְׁט צוּם רֶבִּי'ן, נָאר מֶען קוּמְט דַאוֶוענֶען אִין אַ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר שְׁטִיבְּל מִיט אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וַוייל וואו צֶען מֶענְטְשְׁן פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ קוּמֶען זִיךְ צוּזַאם, דָארְט אִיז דֶער רֶבִּי.

נָאכְדֶעם אִיז גֶעוֶוען דְרֵיי מָאל וָואס דֶער רֶבִּי פְלֶעגְט פָארְן צוּ דִי תַּלְמִידִים – שַׁבָּת שִׁירָה, שַׁבָּת נַחֲמוּ, אוּן נָאךְ אַ שַׁבָּת וָואס הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין בַּאשְׁטִימְטֶע צַייט (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן קכו).

וָואס אִיז שַׁבָּת נַחֲמוּ?

שַׁבָּת נַחֲמוּ אִיז זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער שַׁבָּת, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער טְרֵייסְט אוּנְז אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (יְשַׁעְיָהוּ מ, א): "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי", טְרֵייסְט עֶנְק טְרֵייסְט עֶנְק מַיין פָאלְק.

וָואס אִיז שַׁבָּת נַחֲמוּ? 'נַחֲמוּ' אִיז דִי אוֹתִיוֹת 'נַחְמָן', דָאס אִיז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי; דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט: "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי" – טְרֵייסְט דִיךְ, זַיי נִישְׁט צֶעבְּרָאכְן, עֶס אִיז דָא אַ רֶבִּי, עֶס אִיז דָא אַ צַדִּיק וָואס קֶען דִיר הֶעלְפְן.

מִיר הָאבְּן טַאקֶע נִישְׁט דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מֶען הָאט אוּנְז פַארְטְרִיבְּן אִין גָלוּת, אָבֶּער צַדִּיקִים הָאבְּן מִיר, "אוֹי וִוי גוּט אִיז פַאר אַ מֶענְטְשׁ וָואס נֶעמְט דֶעם רֶבִּי'ן

פַּאר זַיין רֶבִּי״, אִיר קֶענְט זִיךְ נִישְׁט פָּארְשְׁטֶעלְן וִוי גוּט עֶס אִיז פַּאר אַ מֶענְטְשׁ וָואס נֶעמְט דֶעם רֶבִּי׳ן פַּאר זַיין רֶבִּי. קֶען זַיין אַז דִי בָּחוּרִים וָואס זֶענֶען שׁוֹין גֶעבּוֹירְן גֶעוָוארְן אִין בְּרֶסְלֶב וֵוייסְן נִישְׁט פִּינְקְטְלִיךְ פוּן וָואס אִיךְ רֶעד, וַוייל זֵיי וֵוייסְן נִישְׁט פוּן עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ. דֶער רֶבִּי טְרֵייסְט אוּנְז, דֶער רֶבִּי אִיז אוּנְז אַזוֹי מְחַיֶה, דֶער רֶבִּי אִיז אוּנְז אַזוֹי מְחַזֵק. אִין דִי גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אוּן עֶס וֶועט נִישְׁט זַיין נָאךְ אַזַא רֶבִּי וָואס אִיז אַזוֹי מְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה, וֶוען מֶען לֶערְנְט דֶעם רֶבִּי׳נְס סְפָרִים, אָדֶער מֶען הֶערְט דֶעם רֶבִּינְ׳ס קוֹל, הֵייבְּט מֶען פְּלוּצְלוּנְג אָן צוּ בֶּענְקֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס טַייטְשְׁט ׳נַחֲמוּ נַחֲמוּ׳ - טְרֵייסְט דִיךְ אַז דוּ הָאסְט דֶער רֶבִּי, טְרֵייסְט דִיךְ אַז דוּ הָאסְט אַ צַדִיק.

דֶער רֶבִּי וֶועט אוּנְז טְרֵייסְטְן

עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ה, כט): **״זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ״**, עֶר וֶועט אוּנְז טְרֵייסְטְן פוּן אוּנְזֶער אַרְבֶּעט אוּן טְרוֹיעֶר. אִינֶעם וָוארְט: יְ׳נַחֲמֵנ׳וּ - אִיז מְרוּמָז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי׳ן; דֶער רֶבִּי טְרֵייסְט אוּנְז אוּן נֶעמְט אוּנְז אַרוֹיס פוּן אוּנְזֶער עַצְבוּת.

מֶענְטְשְׁן זֶענֶען זֵייעֶר צֶעבְּרָאכְן, מֶען הַאלְט אַז מֶען אִיז שׁוֹין פַארְפַאלְן, מֶען קוּקְט אוֹיף אַנְדֶערֶע, ׳קוּק וִוי יֶענֶער דַאוֶוענְט אַזוֹי גוּט, יֶענֶער אִיז אַזוֹי גֶעלוּנְגֶען׳, מֶען הֵייבְּט אוֹיף דֶעם צְוֵוייטְן הֶעכֶער אוּן הֶעכֶער אוּן זִיךְ אַלֵיין קְלַאפְּט מֶען אַרָאפּ נִידְרִיגֶער אוּן נִידְרִיגֶער, מֶען כַאפְּט נִישְׁט אַז דָאס אִיז אַן עֲצַת הַיֵּצֶר, דֶער יֵצֶר הָרָע בְּרֶענְגְט דָאס צוּם מֶענְטְשׁ כְּדֵי עֶר זָאל נָאכְדֶעם אַלֶעס אָפְּלָאזְן חַס וְשָׁלוֹם, עֶר זָאל מֶער נִישְׁט הִיטְן קַיין שַׁבָּת אוּן נִישְׁט לֵייגְן קַיין תְּפִילִין רַחֲמָנָא לִצְלָן.

אַלֶע שִׁבְעָה דְנֶחָמָתָא זֶענֶען גֶעבּוֹיט אוֹיף דֶעם יְסוֹד וואו אִידִישֶׁע קִינְדֶער טַעֲנָה׳ן זִיךְ אוֹיס מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער דַארְף אוּנְז יָא. **״נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹקֵיכֶם״** (יְשַׁעְיָה מ, א), דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט אוּנְז: טְרֵייסְט זִיךְ מִיטְ׳ן רֶבִּי׳ן, מִיר הָאבְּן טַאקֶע נִישְׁט דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָבֶער מִיר הָאבְּן דֶעם צַדִיק וָואס אִיז אוּנְז מְחַזֵק, **״וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי ה׳, וה׳ שְׁכֵחָנִי״** (יְשַׁעְיָה מט, יד), זָאג פַארְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן: **״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ שְׁפִּיר דִיךְ נִישְׁט, אִיךְ ווִיל דִיךְ שְׁפִּירְן״.**

זִי דַארְף זַיי אִיבֶּער בֶּעטְן...

נָאר דָאס אִיז שַׁבָּת נַחֲמוּ; שַׁבָּת נַחֲמוּ אִיז נִישְׁט וָואס אִיז לֵיידֶער גֶעוָוארְן אַרַיין גֶעכַאפְּט בַּיי גֶעוִויסֶע פְּלֶעצֶער אַז מֶען רוּפְט אַ בַּדְחָן, אַ לֵץ, אַן אַפִּיקוֹרֶס, זָאל זָאגְן לֵיצָנוּת. דָאס אִיז זֵייעֶר אַן עֶקֶלְדִיגֶע זַאךְ.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט זִיךְ גֶעבֶּעטְן צוּ דִי בָּחוּרִים אוּן חֲתַנִים: אִיךְ בֶּעט עֶנְק טֵייעֶרֶע בַּחוּרִים, עֶטְס גֵייטְס בְּקָרוֹב חֲתוּנָה הָאבְּן, זָאגְט מִיר צוּ אַז אִיר וֶועט זִיךְ פִּירְן הֵיילִיג, עֶטְס וֶועט זִיצְן מִיט עֶנְקֶערֶע וַוייבֶּער, שְׁמוּעֶסְן מִיט עֶנְקֶערֶע וַוייבֶּער, פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט עֶנְקֶערֶע וַוייבֶּער, נִישְׁט מַאכְן חַס וְשָׁלוֹם דִי פַארְדָארְבֶּענֶע סְעוּדַת מְרֵעִים וואוּ מֶען נֶעמְט זִיךְ צוּזַאם מֶענֶער מִיט פְרוֹיעֶן צוּזַאמֶען הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ.

אַ אִינְגֶערְמַאן וָואס וֵויילְט זוּמֶער אִין אַ גֶעוִויסֶע קָאנְטְרִי דֶערְצֵיילְט מִיר, אַז פַארְיָאר 'מוֹצָאֵי שַׁבָּת נַחֲמוּ' הָאט מֶען בַּיי זֵיי גֶעמַאכְט אַ רִיזִיגֶע מְלַוֶּה מַלְכָּה פַאר דִי מֶענֶער אוּן פְרוֹיעֶן, מֶען הָאט גֶערוּפְן אַ מַאן זָאל שְׁפִּילְן פַאר פְרוֹיעֶן רַחֲמָנָא לִצְלָן! דָאס אִיז דָאךְ אַ שְׁרֶעקְלִיכֶע נִיאוּף! זַיין וַוייבּ וָואס אִיז מְקוּרָב צוּם רֶבִּי'ן אִיז נִישְׁט אַרוֹיס פוּן אִיר בָּאנְגֶעלָאוֹ מִיטְצוּהַאלְטְן דֶעם מְלַוֶּה מַלְכָּה, זֶענֶען אִירֶע חַבֶרְ'טֶעס גֶעקוּמֶען צוּ אִיר מִיט טַעֲנוֹת אַז זִי הָאט בַּאלֵיידִיגְט דִי פְרוֹיעֶן וָואס הָאבְּן אָרָאנְדְזְשִׁירְט דֶעם מְלַוֶּה מַלְכָּה, אוּן זִי דַארְף זֵיי אִיבֶּער בֶּעטְן...

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט גֶעזִינְגֶען דֶעם נִיגוּן (אִינְמִיטְן דֶעם פִּיּוּט כָּל מְקַדֵּשׁ): **"בָּרוּךְ ה' אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל".**

אוּן דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט גֶעזָאגְט: אִיךְ וֵוייס נִישְׁט צִי דֶער נִיגוּן אִיז אַזוֹי שֵׁיין, אָבֶּער דִי וֶוערְטֶער זֶענֶען זֵייעֶר שֵׁיין. מֶען זָאגְט פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן: "אִיךְ דַאנְק דִיךְ אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז דוּ הָאסְט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַזַא גְרוֹיסֶע מַתָּנָה אַז מִיר הָאבְּן זוֹכֶה גֶעוֶוען אָנְצוּקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן אוּן מוֹהֲרָ"א"שׁ זְכוּתָם יָגֵן עָלֵינוּ". דִי אַלֶע נֶעמֶען זֶענֶען מְרוּמָז אִין דִי וֶוערְטֶער: 'מְנוּחָה' - הָאט אִין זִיךְ דִי אוֹתִיוֹת פוּנֶעם רֶבִּינְ'ס נָאמֶען 'נַחְמָן', 'נָתַן' - אִיז מְרַמֵּז אוֹיף דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי נָתָן, אוּן 'אֲשֶׁר' - אִיז דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן מוֹהֲרָא"שְׁ'ס נָאמֶען, רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה.

אִיךְ קֶען עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה

דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז טַאקֶע חָרוּב גֶעוָוארְן, אָבֶער אִיךְ הָאבּ ׳שַׁבָּת נַחֲמוּ׳, אִיךְ טְרֵייסְט זִיךְ מִיטְ׳ן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן, דֶער רֶבִּי לֶערְנְט מִיר אוֹיס אַז אִיךְ קֶען עֶנְדִיגְן שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, אוּן מִיט דֶעם וֶועלְן מִיר אוֹיפְבּוֹיעֶן דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְוִי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (וַיִּקְרָא רַבָּה ז, ג): ״אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת״, מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען נָאר בִּזְכוּת וָואס מֶען לֶערְנְט מִשְׁנַיוֹת.

שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם

דֶער רֶבִּי גֶעבְּט מִיר אַ וֶועג צוּ לֶערְנֶען (כַּמְבוֹאָר בְּשִׂיחוֹת הָרַ״ן, סִימָן עו). דֶער רֶבִּי גֶעבְּט מִיר אַ וֶועג וְוִי אַזוֹי אִיךְ קֶען מַעֲבִיר סֶדְרָה זַיין יֶעדֶע וָואךְ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגוּם, אַז מֶען לֶערְנְט יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל חוּמָשׁ, תַּרְגוּם אוּן רַשִׁ״י, זוּנְטָאג בִּיז שֵׁנִי, מָאנְטָאג בִּיז שְׁלִישִׁי, דִינְסְטָאג בִּיז רְבִיעִי אוּן אַזוֹי וַוייטֶער.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א הָאט זִיךְ גֶעבֶּעטְן: פַארְוָואס זָאל דִיר נִישְׁט פַּאסְן צוּ עֶפֶענֶען יֶעדְן טָאג אַ חוּמָשׁ אוּן לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל, דוּ בִּיסְט פוּן דִי עֶכְטֶע עֶכְטֶע נָארְמַאלֶע מֶענְטְשְׁן וָואס פַּאסְט נִישְׁט צוּ פָאלְגְן דִי עֵצָה פוּן רֶבִּי׳ן ? ! טַייעֶרֶער חֲסִידִי׳שֶׁער, הֵיימִישֶׁער, עוֹבְדִי׳שֶׁער, חַאנְיָאקִישֶׁער בָּחוּר׳ל, הָאסְטוּ מַעֲבִיר סֶדְרָה גֶעוֶוען דִי וָואךְ ? ! - נֵיין ! אֶפְשָׁר נֶעמְסְטוּ יֶעדְן טָאג אַ חוּמָשׁ ? הֵייבּ אָן מַעֲבִיר סֶדְרָה זַיין יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל, אַזוֹי וֶועסְטוּ סוֹף וָואךְ הָאבְּן גֶעעֶנְדִיגְט דִי גַאנְצֶע סֶדְרָה.

נִישְׁט זַיין צֶעבְּרָאכְן

דֶער רֶבִּי גֶעבְּט מִיר אַ וֶועג אִיךְ זָאל נִישְׁט זַיין צֶעבְּרָאכְן. דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳, סִימָן כד) אַז אֵיין מָאל אַ טָאג קֶען מֶען זִיךְ אוֹיסְרֵיינֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר אַפָּאר מִינוּט, אָבֶער אַ גַאנְצְן טָאג מוּז מֶען זַיין פְרֵיילִיךְ.

אִיךְ קֶען רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן

מִיר זֶענֶען אַזוֹי גְלִיקְלִיךְ אַז מִיר וֵוייסְן פוּן דִי עֵצָה וָואס דֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז אַז אִיךְ קֶען רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף מַיין פָּשׁוּטְ׳עֶר שְׁפְּרַאךְ; וואוּ אִיךְ בִּין, אִיךְ זִיץ אִין קַאר, אִיךְ זִיץ אִין אָפִּיס,

אִיךְ גֵּיי שְׁפַּאצִירְן - רֶעד אִיךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

בֶּעט נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל

עֶס שְׁטֵייט דִי וָואךְ אִין דִי סֶדְרָה (דְּבָרִים ג, כג): "וָאֶתְחַנַּן אֶל ה' בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר". זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער מֶדְרָשׁ (דְּבָרִים רַבָּה יא, ט): מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז עֶר וִויל אַרַיינְגֵיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִישְׁט אֵיין מָאל, נִישְׁט צְוֵויי מָאל, נִישְׁט דְרֵיי מָאל, נָאר עֶר הָאט גֶעבֶּעטְן אוּן גֶעבֶּעטְן אַזוֹיפִיל וְוִיפִיל דָאס וָוארְט 'וָאֶתְחַנַּן' בַּאטְרֶעפְט, - פִינְף הוּנְדֶערְט אוּן פוּפְצְן תְּפִילוֹת, בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים גֶעזָאגְט (דְּבָרִים ג, כו): "רַב לָךְ אַל תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה", בֶּעט נִישְׁט מֶער. וֶוען מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וָואלְט וֶוען גֶעבֶּעטְן נָאךְ אֵיין תְּפִלָּה, דִי פִינְף הוּנְדֶערְט אוּן זֶעכְצְנְסְטֶע תְּפִלָּה, וָואלְט עֶר גֶעקֶענְט אַרַיינְגֵיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים גֶעהֵייסְן אוֹיפְהֶערְן צוּ בֶּעטְן, הָאט עֶר מֶער נִישְׁט מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען.

דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן (בְּרָכוֹת לב:): "אִם רוֹאֶה אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נֶעֱנֶה, יַחְזוֹר וְיִתְפַּלֵּל", וֶוען מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אַ זַאךְ אוּן מֶען זֶעט אַז מֶען וֶוערְט נִישְׁט גֶעהָאלְפְן - זָאל מֶען נָאכְאַמָאל בֶּעטְן, אַזוֹי וְוִי עֶס שְׁטֵייט (תְּהִלִּים כז, יד): "קַוֵּה אֶל ה', חֲזַק וְיַאֲמֵץ לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל ה'"; מֶען טָאר נִישְׁט אוֹיפְגֶעבְּן וֶוען מֶען בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן מֶען זֶעט נָאכְנִישְׁט דִי יְשׁוּעָה, מֶען דַארְף וַוארְטְן אוּן וַוייטֶער בֶּעטְן בִּיז מֶען וֶוערְט גֶעהָאלְפְן. דָאס לֶערְנְט אוּנְז מֹשֶׁה רַבֵּינוּ דָא אוֹיס, אַז מֶען דַארְף בֶּעטְן נָאכְאַמָאל אוּן נָאכְאַמָאל, אֲפִילוּ מֶען זֶעט אַז מֶען וֶוערְט נִישְׁט גֶעהָאלְפְן, בֶּעט מֶען וַוייטֶער, בִּיז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְט.

וָואס אִיז דֶעם רֶבִּינְ'ס זַאךְ?

דֶערְפַאר קוּמְט אוֹיס יֶעדֶעס יָאר פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן אִין שַׁבָּת נַחֲמ"וּ, וַוייל דֶעם רֶבִּינְ'ס גַאנְצֶע זַאךְ אִיז גֶעוֶוען תְּפִלָּה. דֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צג): אִיךְ וִויל נָאר אֵיין זַאךְ - אַרַיין בְּרֶענְגֶען אִין יֶעדְן אֵיינֶעם תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת; אַז אַ מֶענְטְשׁ זָאל רֶעדְן אוּן שְׁמוּעֶסְן מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן אִים פַארְצֵיילְן אַלֶעס וָואס עֶס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף אִים.

דִי גַאנְצֶע זַאךְ וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז אוֹיס אִיז אֵיין

וָוארְט: "בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן" און "רֶעד צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן", דָאס אִיז גַאנְץ בְּרֶסְלֶבְ'עֶר חֲסִידוּת, אַלֶעס אַנְדֶערְשׁ אִיז דִמְיוֹנוֹת און נארִישְׁקֵייטְן, אַז דוּ דַארְפְסְט אַ שִׁידוּךְ, דַארְפְסְט קִינְדֶער, דַארְפְסְט פַּרְנָסָה, ווילְסְט פָארְן קַיין אוּמַאן, ווילְסְט זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד, ווילְסְט הָאבְּן שָׁלוֹם בַּיִת, פִילְסְט נִישְׁט גוּט, הָאסְט אַ צָרָה, אוֹיף אַלֶעס אִיז דָא אֵיין עֵצָה: בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

מַייְנֶע אוֹיגְן מַאכְן זִיךְ צוּ...

אִיךְ גֶעדֶענְק וֶוען אִיךְ בִּין גֶעקוּמֶען צוּ מוֹהֲרָא"ש הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט דְרָשׁוֹת פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיךְ הָאבּ עֶס זֵייעֶר שְׁטַארְק גֶעוָואלְט טוּן אָבֶּער אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעקֶענְט, הָאבּ אִיךְ גֶעהֶערְט ווי מוֹהֲרָא"ש זָאגְט בַּיי דִי שִׁיעוּרִים אַן עֵצָה אַז מֶען קֶען בֶּעטְן אוֹיף דֶעם זֶעלְבְּסְט, בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ וויל רֶעדְן צוּ דִיר", "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם פַארְוָואס מִיט אַ חָבֵר קֶען אִיךְ שְׁמוּעֶסְן און מִיט דִיר קֶען אִיךְ נִישְׁט שְׁמוּעֶסְן?!" "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם פַארְוָואס קֶען אִיךְ רֶעדְן צוּ יֶעדְן אוֹיסֶער צוּ דִיר, וֶוען אִיךְ טְרַאכְט צוּ רֶעדְן צוּ דִיר, קוּמְט מִיר אַרַיין אִין קָאפּ אַז מָארְגְן וֶועל אִיךְ שׁוֹין רֶעדְן צוּ דִיר".

מַיין קְלֵיינֶער דְרֵיי יֶערִיג קִינְד קוּמְט יֶעדֶע נַאכְט צוּ מַיין וַוייבּ אִינְגַאנְצְן דֶערְשְׁרָאקְן, עֶר זָאגְט אִיר עֶר מֵיינְט אַז עֶר פִילְט נִישְׁט גוּט, וַוייל עֶר שְׁפִּירְט ווי זַיינֶע אוֹיגְן מַאכְן זִיךְ אִים צוּ פוּן זִיךְ אַלֵיינְס, עֶר וֵוייסְט נִישְׁט וָואס דָאס מֵיינְט... זָאג דָאס פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ וויל רֶעדְן צוּ דִיר, פַארְוָואס גֶעשֶׁעט אַז וֶוען אִיךְ הֵייבּ נָאר אָן צוּ רֶעדְן צוּ דִיר מַאכְן זִיךְ מַיינֶע אוֹיגְן צוּ, אִיךְ הֵייבּ אָן צוּ גֶענִיצְן?"

עֶס אִיז נָאר דָא אֵיין עֵצָה

וָואס זָאל אִיךְ עֶנְק זָאגְן טַייעֶרֶע בָּחוּרִים, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיר גֶעגֶעבְּן אַ מַתָּנָה אַז אִיךְ קֶען זִיצְן מִיט בָּחוּרִים שׁוֹין פֶערְצְן יָאר, אִין דְרֵיי וָואכְן אַרוּם עֶנְדִיגְט זִיךְ דִי פֶערְצְנְטֶע יָאר, אִיךְ הֵייבּ אָן אַ דְרִיטֶע שְׁמִיטָה, עֶטְס קֶענְטְס אִיבֶּער הֶערְן אַלֶע דְרָשׁוֹת פוּן דִי פַארְגַאנְגֶענֶע יָארְן, וֶועט עֶטְס זֶען ווי אַלֶע יָארְן הָאבְּן מִיר גֶערֶעדְט דִי זֶעלְבֶּע דִיבּוּרִים נָאכְאַמָאל און נָאכְאַמָאל, "וֶוער עֶס הָאט אַ פְּרָאבְּלֶעם, זָאל עֶס זַיין וָואס עֶס זָאל נָאר זַיין, אִיז דָא אֵיין עֵצָה: בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן".

אַסַאךְ מָאל קוּמֶען מֶענְטְשְׁן אוֹיף צוּ מִיר אִין אָפִיס, מֶען פַּאקְט אַרָאפּ אַ גַאנְצֶע בַּאגַאדְזְשׁ מִיט פְּרָאבְּלֶעמֶען, מֶען פְרֶעגְט מִיר: "וָואס טוּט מֶען מִיט דֶעם?" עֶנְטְפֶער אִיךְ: אִיךְ בִּין דִי זֶעלְבֶּע אוּמְוִויסְנְד וְוִי דִיר, אִיךְ קֶען דִיר גָארְנִישְׁט הֶעלְפְן, אֵיין עֵצָה הָאבּ אִיךְ דִיר, בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן!

וָואס אִיז דֶער סִימָן פוּן אַן אֱמֶת'עֶר צַדִּיק?

עֶס וֶוערְט גֶעבְּרֶענְגְט אַ מַעֲשֶׂה (עַיֵּין בְּסֵפֶר נוֹצֵר חֶסֶד, פֶּרֶק ד׳, מִשְׁנָה ד׳; וּבְדִבְרֵי יְחֶזְקֵאל פָּרָשַׁת עֵקֶב), אֵיידֶער דֶער הֵיילִיגֶער בַּעַל שֵׁם הַקָּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז נִסְתַּלֵּק גֶעוָוארְן, הָאט עֶר גֶעזָאגְט פַאר זַיינֶע תַּלְמִידִים: "אַזוֹי וְוִי אִיךְ גֵיי שׁוֹין נִסְתַּלֵּק וֶוערְן פוּן דִי וֶועלְט, זָאלְסְט עֶטְס זוּכְן אַ נַייעֶר רֶבִּי", הָאבְּן דִי תַּלְמִידִים אִים גֶעפְרֶעגְט: "צוּ וֶועם זָאלְן מִיר גֵיין?" הָאט עֶר זֵיי גֶעזָאגְט: "אִיךְ גֶעבּ עֶנְק אַ סִימָן וְוִי אַזוֹי מֶען קֶען דֶערְקֶענֶען צִי דֶער מֶענְטְשׁ אִיז אַן אֱמֶת'עֶר צַדִּיק, אוֹיבּ וֶועט עֶטְס אִים בֶּעטְן אַן עֵצָה וְוִי אַזוֹי צוּ הָאבְּן אַ רֵיינֶע מֹחַ מַחֲשָׁבָה אוּן עֶר וֶועט עֶנְק גֶעבְּן אַן עֵצָה - זָאלְסְט עֶטְץ אַנְטְלוֹיפְן פוּן אִים, דָאס אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז אֵיין שְׁטִיק בְּלָאף, אָבֶּער אוֹיבּ וֶועט עֶר עֶנְק זָאגְן אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין שׁוּם עֵצָה, מֶען דַארְף אַסַאךְ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דֶערוֹיף - זָאלְט עֶטְס גֵיין צוּ אִים".

זֶעט מֶען פוּן דֶעם אַז עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט קַיין שׁוּם עֵצָה, נָאר דִי עֵצָה פוּן בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס אִיז דִי אֵיינְצִיגְסְטֶע עֵצָה וָואס אַרְבֶּעט.

אַ שְׁטִיקְל הוֹיט וָואס דֶעקְט צוּ דֶעם מֹחַ

אוֹיךְ זֶעט מֶען פוּן דִי מַעֲשֶׂה פַארְוָואס מֶען גֵייט צוּ אַ רֶבִּי; מֶען גֵייט צוּ אַ רֶבִּי עֶר זָאל מִיר הֶעלְפְן מִיט תַּכְלִית, אַוַודַאי דַארְף אִיךְ אוֹיךְ אַ שִׁידוּךְ, אַוַודַאי דַארְף אִיךְ אוֹיךְ קִינְדֶער, אַוַודַאי דַארְף אִיךְ אוֹיךְ פַּרְנָסָה, אָבֶּער אִיךְ גֵיי צוּ אַ רֶבִּי וַוייל אִיךְ וְוִיל עֶר זָאל מִיר מַאכְן שְׁפִּירְן אַ רֵיינְקֵייט, אַ זוֹיבֶּערְקֵייט. עֶס אִיז דָא אַ לָשׁוֹן פוּן רֶבִּי'ן (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳, סִימָן לט): "וְכֻלָּנוּ אֵין פָּנֵינוּ יָפוֹת כְּלָל", וְוִי אַזוֹי מִיר זֶעעֶן אוֹיס זֶענֶען מִיר נָאךְ זֵייעֶר וַוייט פוּן הָאבְּן רֵיינֶע מַחֲשָׁבוֹת. מוֹהֲרָא"שׁ פְלֶעגְט זָאגְן: "נָאךְ אַ מַזָל אַז עֶס אִיז דָא אַ שְׁטִיקְל הוֹיט וָואס דֶעקְט צוּ דֶעם מֹחַ, וֶוען נִישְׁט וָואלְטְן זִיךְ מֶענְטְשְׁן אוֹיסְגֶעגְרָאבְּן גְרִיבֶּער זִיךְ צוּ בַּאהַאלְטְן פוּן גְרוֹיס בּוּשָׁה אַז יֶעדֶער זֶעט וָואס אִיךְ טְרַאכְט..."

אִינְדְרוֹיסְן קֶען מֶען אוֹיסְקוּקְן ווִי אַ חָשׁוּבְ׳עֶר אִינְגֶערְמַאן, מֶען קֶען הָאבְּן אַ חָשׁוּבְ׳עֶ פָּאסְטְן, מֶען קֶען גֵיין אָנְגֶעטוּן מִיט אַ שְׁטְרַיימְל בֶּעקִיטְשֶׁע, אָבֶּער וָואס טוּט זִיךְ אִינֶעם קְלֵיינֶעם מֹחַ? ! עֶס אִיז נִישְׁט דָא קַיין אַנְדֶערֶע עֵצָה אוֹיסְצוּרֵיינִיגְן דֶעם מֹחַ נָאר דוּרְךְ תְּפִלָּה, תְּפִלָּה אוּן תְּפִלָּה, נָאכְאַמָאל בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נָאכְאַמָאל זִיךְ בֵּייגְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נָאכְאַמָאל זִיךְ נֵייטְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, נָאכְאַמָאל קְרֶעכְצְן צוּ אִים: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר, אִיךְ ווִיל זוֹכֶה זַיין צוּ זַיין אַ גוּטֶער אִיד, אַ וואוֹילֶער אִיד, אַ פָּשׁוּטְ׳עֶר אִיד, אִיךְ זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין אַ גְרוֹיסֶער מֶענְטְשׁ, אִיךְ זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין אַ רֹאשׁ יְשִׁיבָה, אַ דַיָּין, אַ רָב, אִיךְ ווִיל זַיין אַ פָּשׁוּטְ׳עֶר אִיד מִיט אַ רֵיינֶע מֹחַ מַחֲשָׁבָה".

אָן גֶעפִיל, אָן נֶערְוְון, אָן גֶעדוּלְד, אָן טַעַם

עֶס אִיז דָא אַ טָעוּת צְווִישְׁן בָּחוּרִים, אִינְגֶעלַייט אוּן פְרוֹיעֶן, מֶען טְרַאכְט: 'וָואס זֶענֶען שׁוֹין וֶוערְד מַיינֶע תְּפִילוֹת, עֶס אִיז אָן גֶעפִיל, אָן נֶערְוְון, אָן גֶעדוּלְד, אָן טַעַם; עֶס אִיז נִישְׁט פַאר מִיר', אָבֶּער עֶס אִיז נִישְׁט אַזוֹי, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט אוֹיס (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן צט) דֶעם פָּסוּק פוּן דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה (דְּבָרִים ג, כג): "וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'" - אִיךְ דַאוֶוען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן שְׁטֶענְדִיג, סֵיי וֶוען אִיךְ הַאלְט דֶערְבֵּיי אוּן סֵיי וֶוען אִיךְ הַאלְט נִישְׁט דֶערְבֵּיי. אֵיי וֶועסְטוּ פְרֶעגְן וָואס אִיז וֶוערְד צוּ דַאוֶוענֶען אָן דְבֵקוּת, דִי תְּפִילוֹת וֶוערְן דָאךְ סֵיי ווִי נִישְׁט אָנְגֶענוּמֶען? אוֹיף דֶעם זָאגְט דֶער פָּסוּק וַוייטֶער: "בָּעֵת הַהוּא" - וֶוען אִיךְ וֶועל אֵיין טָאג זוֹכֶה זַיין צוּ דַאוֶוענֶען מִיט דְבֵקוּת, "לֵאמֹר" - דִי וֶוערְטֶער פוּן דַאוֶוענֶען וֶועט אַרוֹיס גֵיין מִיט גֶעפִיל אוּן גֶעשְׁמַאק, וֶועט אוֹיךְ מִיטְגֵיין אַלֶע תְּפִילוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעדַאוֶוענְט אָן גֶעפִיל.

עֶפֶּעס מֶער פוּן דֶעם?

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן: קֶען זַיין אַז עֶטְלִיכֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ טְרַאכְטְן 'צוּלִיבּ דֶעם הָאבּ אִיךְ זִיךְ גֶעדַארְפְט אַהֶער שְׁלֶעפְּן צוּם בָּאטֶע? 'דוּ הָאסְט מִיר נִישְׁט וָואס צוּ זָאגְן עֶפֶּעס מֶער פוּן דֶעם?' פַאר גֶעווִיסֶע אִינְגֶעלַייט נֶעמְט בֵּיידֶע וֶועגְן פוּן זֵייעֶר הוֹיז אַהִין אוּן צוּרִיק דְרֵיי שָׁעָה! - זָאג אִיךְ עֶנְק, וֶוען אִיךְ וָואלְט זִיךְ אוֹיסְגֶעפַּאקְט פַאר אֵיינֶעם מַיין בַּאגַאדְזְשׁ וָואלְט אִיךְ זִיךְ זֵייעֶר גֶעפְרֵיידְט אַז יֶענֶער זָאל מִיר דָאס זָאגְן: "בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן", אוּן

אַז ״עֶס אִיז נִשְׁט קַיין אַנְדֶערֶע עֵצָה פון בֶּעטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן!״

יוּנְגֶע קִינְדֶער לֶעבְן מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן

דִי וָואךְ הָאבּ אִיךְ גֶעזֶען אַ שֵׁיינֶע מַעֲשֶׂה פוּן תְּפִלָּה אִין דִי שְׁטֶעטְל בְּלֶעטְל, אַ קִינְד שְׁרַייבְּט אַ מַעֲשֶׂה גֶעמָאלְן מִיט בִּילְדֶער, עֶס לֵיינְט זִיךְ אַזוֹי: ״אִיךְ הָאבּ גֶעדַארְפְט פָּארְן אַ וַוייטֶע וֶועג קַיין מַאנְהֶעטְן צוּ אַ דֶענְטִיסְט, אִיךְ קוּם דָארְט אָן, אוּן דֶער דָאקְטֶער רוּפְט זִיךְ אָן: ׳מִיר נֶעמֶען נִישְׁט אָן אַייעֶר אִינְשׁוּרֶענְס׳, הָאבּ אִיךְ גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: ׳הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף אַז דֶער דֶענְטִיסְט זָאל יָא נֶעמֶען מַיין אִינְשׁוּרֶענְס׳, אַ מִינוּט שְׁפֶּעטֶער קוּמְט עֶר צוּרִיק אוּן זָאגְט: ׳אִיךְ הָאבּ גֶעפְרֶעגְט מַיין סוּפֶּערְוַוייזֶער (אוֹיפְזֶעעֶר) אוּן עֶר זָאגְט אַז מֶען קֶען נֶעמֶען דִי אִינְשׁוּרֶענְס׳, שְׁכּחַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער!״ בַּיי מִיר אִין דָאס דִי שֶׁענְסְטֶע זַאךְ פוּן דִי גַאנְצֶע צֵייטוּנְג, צוּ זֶען ווִי יוּנְגֶע קִינְדֶער לֶעבְן מִיטְ׳ן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דָאס גֵייט זַיין וֶוען מָשִׁיחַ וֶועט קוּמֶען, דָאס אִיז דִי גְאוּלָה, דָאס גֵייט זַיין דֶער בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אַז יֶעדֶער אֵיינֶער אֲפִילוּ קִינְדֶער וֶועלְן אַנְעֶרְקֶענֶען אוּן לֶעבְן מִיט דִי זַאךְ פוּן תְּפִלָּה, בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וָואס מֶען דַארְף.

מִיר הָאבְּן נִישְׁט מוֹרָא! דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הִיט אוּנְז!

דִי וָואךְ בִּין אִיךְ גֶעוֶוען בַּאזוּכְן אִין דִי חֵדֶר אִין קִרְיַת יוֹאֵל; מַיינֶע צְוַויי מְחוּתָּנִים פִירְן דֶעם חֵדֶר. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיר גֶעהָאלְפְן אַז אִיךְ הָאבּ גֶעטְרָאפְן חָשׁוּבֶ׳ע מְחוּתָּנִים פַאר מַיינֶע קִינְדֶער, וֶוען אִיךְ ווִיל אַ שִׁידוּךְ טוּן פַאר מַיין קִינְד זוּךְ אִיךְ אַזֶעלְכֶע מִשְׁפָּחוֹת וָואס זֵייעֶר גַאנְצֶע זַאךְ אִיז ׳הֲפָצָה׳, עֶס שְׁמֶעקְט מִיר נִישְׁט צוּ נֶעמֶען אַ מִשְׁפָּחָה וָואס זֵייעֶר גַאנְצֶע קָאפּ לִיגְט אִין שֵׁיין מַאכְן דִי הוֹיז, לֵייגְן שֵׁיינֶע בֵּיימֶעלֶעךְ אַרוּם דִי הוֹיז... אִיךְ וֵוייס אַז וֶוען עֶס קוּמְט צוּ שִׁידוּכִים טָאר מֶען זִיךְ נִישְׁט וֶועלְן, אָבֶּער וֶוען זֵיי זֶענֶען נָאךְ יוּנְג מֶעג מֶען זִיךְ נָאךְ וֶועלְן, בַּיי דִי אַכְצְן מוּז מֶען שׁוֹין כַאפְּן וָואס מֶען טְרָאגְט אָן.

אִיךְ וֵוייס נִישְׁט אוֹיבּ אַלֶע וָואלְטְן גֶעוָואלְט שִׁיקְן זֵייעֶר קִינְד אִין דֶעם חֵדֶר, וַוייל לוֹיטְן הַיינְטִיגְן שְׁטֵייגֶער קוּמְט אַ חֵדֶר אַנְדֶערְשׁ, הַיינְט דַארְף אַ כִּתָּה הָאבְּן כָאטְשׁ דְרַייסִיג קִינְדֶער, דֶער מְלַמֵּד דַארְף טֵיילְן פֶּעטְשׁ אוּן

אוֹיפְנֶעמֶען אוּנְטֶער זִיךְ סְפֶּעצְיֶעלֶע הִילְף פַאר יֶעדְן קִינְד... בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז דָארְט זִיצְט אַ מְלַמֵּד מִיט אַפָּאר קִינְדֶער, עֶר לֶערְנְט מִיט זֵיי דִי לִימוּדִים פוּן דִי וָואךְ אוּן רֶעדְט מִיט זֵיי פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. עֶס הָאט אַלֶע טַעֲמִים!

דִי קִינְדֶער הָאבְּן גֶעמַאכְט אַ סִיּוּם, הָאט מֶען גֶערוּפְן אַ גַאסְט רֶעדְנֶער זָאל דֶערְצֵיילְן אַ מַעֲשֶׂה, דֶער גַאסְט רֶעדְנֶער אִיז אַרַיין גֶעקוּמֶען אוּן גֶעפְרֶעגְט דִי קִינְדֶער: "קִינְדֶער, וָואס ווִילְסְט עֶטְס הֶערְן, אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע מַעֲשֶׂה אָדֶער אַ שְׁרֶעקֶעדִיגֶע מַעֲשֶׂה?" עֶנְטְפֶערְן דִי קִינְדֶער: "אַ שְׁרֶעקֶעדִיגֶע מַעֲשֶׂה!" זָאגְט עֶר וַוייטֶער: "אָבֶּער עֶס גֵייט זַיין זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁרֶעקֶעדִיג!" גֶעבְּן אַלֶע קִינְדֶער אַ שְׁרֵיי: "מִיר הָאבְּן נִישְׁט מוֹרָא! דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הִיט אוּנְז!" דֶער גַאס רֶעדְנֶער הָאט זִיךְ נָאכְדֶעם אוֹיסְגֶעדְרוּקְט, עֶר הָאט שׁוֹין דֶערְצֵיילְט מַעֲשִׂיּוֹת אִין אַלֶע חֲדָרִים, אָבֶּער דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס עֶר הָאט נָאךְ אִין זַיין לֶעבְּן נִישְׁט גֶעהַאט, דְרֵיי פִיר יֶערִיגֶע קִינְדֶער זָאלְן זַיין אַזוֹי שְׁטַארְק אִין אֱמוּנָה צוּ קֶענֶען זָאגְן: "מִיר הָאבְּן נִישְׁט מוֹרָא! דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הִיט אוּנְז"! דָאס אִיז שֵׁיינְקֵייט פוּן אוּנְזֶער קְהִילָה, דָאס אִיז אוּנְזֶער טְרֵייסְט וָואס דֶער רֶבִּי לֶערְנְט אוּנְז אַז 'אִיךְ קֶען רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן!'

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיךְ זֵייעֶר לִיבּ!

אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר לִיבּ צוּ צוּגֵיין צוּ קִינְדֶער זֵיי פְרֶעגְן "וָואס מַאכְסְטוּ?" "וָואס הֶערְט זִיךְ?" "פַארְצֵייל מִיר עֶפֶּעס", גֶעווֶענְלִיךְ וֶוען מֶען פְרֶעגְט דָאס פוּן אַ אִינְגְל וָואס לֶערְנְט אִין בְּרֶעסְלֶב, וֶועט עֶר רוֹב מָאל צוּרִיק עֶנְטְפֶערְן: "וָואס מַאכְסְטוּ?" – "בָּרוּךְ הַשֵּׁם"; "וָואס הֶערְט זִיךְ?" - "שְׁכּ'חַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער", "אִיךְ דַאנְק דִיךְ אֵייבֶּערְשְׁטֶער"; "פַארְצֵייל מִיר עֶפֶּעס", – "דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיךְ זֵייעֶר לִיבּ!" ווִידֶערְאוּם אַמָאל קוּמְט אַ אִינְגְל דָא אַיינְצוּשְׁטֵיין אוֹיף שַׁבָּת, עֶנְטְפֶערְט עֶר אוֹיף אַלֶעס טְרִיקְן: "גוּט"...

אַזוֹי ווִי פְרַייטָאג אִיז גֶעוֶוען חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב, אַ טָאג וָואס אִיז מְסוּגָל פַאר שִׁידוּכִים, אִיז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א אַרַיין אִין אַ שְׁמוּעֶס פוּן שִׁידוּכִים, דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה הָאט גֶעזָאגְט:

הַיינְט אִיז גֶעוֶוען זֵייעֶר אַ פְרֵיילִיכֶע טָאג אִין יְשִׁיבָה, אַלֶע בָּחוּרִים הָאבְּן אָנְגֶעהוֹיבְּן מִיט אַ פְרִישְׁקֵייט צוּ לֶערְנֶען פְּלַייסִיג מַסֶכֶת תַּעֲנִית, מֶען עֶנְדִיגְט יֶעדְן טָאג מַסֶכֶת תַּעֲנִית - פֶערְצִיג טֶעג אִין אֵיין צִי, פוּן ט"ו בְּאָב בִּיז רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, אַלֶע טוּעֶן דִי סְגוּלָה וָואס מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָאט צוּגֶעזָאגְט אַז אַלֶע וָואס וֶועלְן לֶערְנֶען אוּן עֶנְדִיגְן יֶעדְן טָאג גַאנְץ מַסֶכֶת תַּעֲנִית וֶועלְן טְרֶעפְן זֵייעֶר שִׁידוּךְ.

גֶעוֶוענְלִיךְ אִיז עֶרֶב שַׁבָּת אַ 'יוֹמָא דְפַגְרָא' טָאג, אִיךְ וֵייס נִישְׁט אוֹיב דִי בָּחוּרִים דָא וֵייסְן וָואס 'יוֹמָא דְפַגְרָא' מֵיינְט, אִין אַנְדֶערֶע יְשִׁיבוֹת רוּפְט מֶען עֶס 'אַ גֶעפֵּיגְרְטֶע טָאג'... אַ טָאג וָואס מֶען לֶערְנְט נִישְׁט, אָבֶּער בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז דָא הָאט מֶען פְלַייסִיג גֶעלֶערְנְט, עֶס אִיז שׁוֹין לַאנְג נִישְׁט גֶעוֶוען אַזַא פֶעסְטֶע גֶעלוּנְגֶענֶע טָאג אִין יְשִׁיבָה ווִי הַיינְט.

אִיךְ דַארְף עֶפֶּעס טוּן לְמַעֲשֶׂה

בָּחוּרִים טְרַאכְטְן: 'אִיךְ הָאבּ שׁוֹין אַזוֹיפִיל מָאל גֶעבֶּעטְן פַאר אַ שִׁידוּךְ אוּן עֶס הֶעלְפְט נִישְׁט, אִיךְ דַארְף עֶפֶּעס טוּן לְמַעֲשֶׂה...' - ווִילְסְט עֶפֶּעס טוּן אוֹיף לְמַעֲשֶׂה? אִיךְ הָאבּ דִיר אַן עֵצָה, שְׁטֶעל זִיךְ אִין אַ זַייט אוּן בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ הָאבּ דִיר שׁוֹין אַזוֹיפִיל מָאל גֶעבֶּעטְן, אִיךְ בֶּעט דִיר נָאכְאַמָאל גֶעבּ מִיר אַ שִׁידוּךְ", דָאס הֵייסְט גֶעטוּן לְמַעֲשֶׂה, נָאר מִיט תְּפִלָּה וֶועט מֶען טְרֶעפְן אַ שִׁידוּךְ.

אִיךְ מַאךְ צוּ דִי יְשִׁיבָה...

בָּרוּךְ הַשֵּׁם אַז נֶעכְטְן אִיז גֶעוֶוען אַ שִׁידוּךְ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן עֶס זָאל זַיין נָאךְ שִׁידוּכִים בְּקָרוֹב. אִיךְ הָאף צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז דֶעם זוּמֶער גֵייעֶן אַלֶע בָּחוּרִים חַתָנִים וֶוערְן, אִיךְ מַאךְ צוּ דִי יְשִׁיבָה, אוּן מֶען וֶועט עֶפֶּענֶען אַ כּוֹלֵל, מֶען וֶועט אַרְבֶּעטְן אַ גַאנְצְן טָאג אוּן נָאכְמִיטָאג וֶועט מֶען זִיךְ מְחַזֵק זַיין מִיט דִי עֵצוֹת פוּן רֶבִּי'ן!

אַ מָאדֶרנֶע מִשְׁפָּחָה נָאמֶען...

עֶלְטֶערְן פְרֶעגְן חֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב: "וואו זֶענֶען דִי שִׁידוּכִים?" - מוֹהֲרָא"ש הָאט גֶעזָאגְט, צְוֵויי זַאכְן זֶענֶען יָא דָא - אוּן מֶען רֶעדְט זִיךְ אַיין אַז עֶס אִיז נִישְׁט דָא: שִׁידוּכִים אוּן פַּרְנָסָה; עֶס אִיז דָא פַאר יֶעדְן אַ שִׁידוּךְ, אוּן עֶס אִיז דָא פַאר יֶעדְן אַ גוּטֶע פַּרְנָסָה, נָאר מֶען וֶועלְט זִיךְ, מֶען נֶעמְט נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה ווייל מֶען טְרַאכְט 'וָואס וֶועט מַיין חַבֵר זָאגְן?' אוּן אַמָאל טְרָאגְט מֶען אָן אַ שִׁידוּךְ, זָאגְן דִי עֶלְטֶערְן אַז עֶר קֶען זִיךְ נִישְׁט מְשַׁדֵךְ זַיין מִיט יֶענֶעם ווייל אוֹיבּ מֶען וֶועט אִים פְרֶעגְן 'מִיט וֶועם הָאסְטוּ אַ שִׁידוּךְ גֶעטוּן?' וֶועט עֶר זִיךְ שֶׁעמֶען צוּ עֶנְטְפֶערְן יֶענֶעמ'ס מָאדֶרנֶע מִשְׁפָּחָה נָאמֶען... דֶער קָאפּ לִיגְט נֶעבֶּעךְ אִין דִי קַאלַאטְשְׁן... דוּ הָאסְט דָאךְ אַ פֵיינֶע שִׁידוּךְ, מַאךְ חֲתוּנָה דַיין קִינְד!

אֶפְשָׁר אִיז דָאס נִישְׁט מַיין בַּאשֶׁערְטֶע...

אִיךְ הָאבּ גֶעהֶערְט אַ גוּט וָוארְט פוּן הַמַּפִּיץ ר' ... נֵרוֹ יָאִיר. וֶוען מֶען גֵייט אַרַיין אִין אַ פִּיצַא גֶעשֶׁעפְט, נֶעמְט מֶען וֶועלְכֶע פִּיצַא דֶער מֶענְטְשׁ גֶעבְּט, וֶוען מֶען ווִיל דִינְגֶען אַ קַאר, גֵייט מֶען צוּם קַאר דִילֶער אוּן מֶען נֶעמְט דִי בֶּעסְטֶע קַאר וָואס עֶר לֵייגְט פָאר, דֶעמָאלְט זָאגְט מֶען נִישְׁט: 'אֶפְשָׁר אִיז דָאס נִישְׁט מַיין בַּאשֶׁערְטֶע פִּיצַא?' 'אֶפְשָׁר אִיז דָאס נִישְׁט מַיין בַּאשֶׁערְטֶע קַאר?' פּוּנְקְט וֶוען מֶען טְרָאגְט אָן אַ שִׁידוּךְ הוֹיבְּט מֶען אָן זָאגְן: 'אֶפְשָׁר אִיז דָאס נִישְׁט מַיין בַּאשֶׁערְטֶע?' וָואס טוּט זִיךְ מִיט דִיר?! מֶען דַארְף חֲתוּנָה הָאבְּן!

אַל תְּהִי בַּרְדָן

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט גֶעזָאגְט: דָאס הָאבּ אִיךְ גֶערֶעדְט צוּ דִי עֶלְטֶערְן, יֶעצְט ווִיל אִיךְ רֶעדְן צוּ דִי בָּחוּרִים. טַייעֶרֶע בָּחוּרִים, מוֹהֲרָא"ש פְלֶעגְט שְׁרַייעֶן: "אַל תְּהִי בַּרְדָן", "אַל תְּהִי בַּרְדָן", וֶועל זִיךְ נִישְׁט, דִי יָארְן גֵייעֶן אַרִיבֶּער, דוּ דַארְפְסְט בְּרֶענְגֶען קִינְדֶער אוֹיף דִי וֶועלְט. מַאכְטְס עֶנְק נִישְׁט נַארִישׁ, זָאגְט נִישְׁט אָפּ קַיין שִׁידוּכִים, נִישְׁט קַיין חִילוּק פוּן וֶועלְכֶע אָפְּשְׁטַאמִיגֶע זִי אִיז, צִי אַ סְפַרְדִי'שֶׁע אָדֶער אַן אַשְׁכְּנַזִי'שֶׁע.

מוֹהֲרָא"ש הָאט גֶעזָאגְט, וֶוען עֶר הָאט גֶעהֶערְט אַז דֶער רֶבִּי זָאגְט מֶען דַארְף חֲתוּנָה הָאבְּן, הָאט עֶר גְלַייךְ מַסְכִּים גֶעוֶוען חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן מִיט יֶעדֶע עֶרְלִיכֶע מֵיידְל, נִישְׁט קַיין

חִילוּק פוּן וואו זִי קוּמְט אוּן פוּן וֶועלְכֶע אָפְּשְׁטַאם.

פַארְוָואס זָאגְסְטוּ אָפּ דֶעם שִׁידוּךְ?!

דִי יָארְן גֵייעֶן פַארְבַּיי, עֶס אִיז דָא אַ מִצְוָה פוּן פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, מֶען דַארְף בְּרֶענְגֶען קִינְדֶער אוֹיף דֶער וֶועלְט, אִין בְּרֶסְלֶב אִיז דָא אַ לִיד: "יָארְן יָארְן אַווּי זֶענְט אִיר פַארְפָארְן, צִי זֶענְט אִיר אִין וַואסֶער דֶערְטְרָאנְקֶען גֶעוָוארְן, צִי זֶענְט אִיר אִין פַייעֶר פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן, טוּט מִיר מַיין הַארְץ בְּרוּמֶען"... זָאג פַארְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן: "בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ זָאג נִישְׁט אָפּ קַיין שִׁידוּךְ, אוֹיב אִיז דֶער שִׁידוּךְ נִישְׁט בַּאשֶׁערְט זָאל יֶענֶער אָפְּזָאגְן". אִיךְ הָאבּ אָנְגֶעטְרָאגְן אַ שִׁידוּךְ פַאר אַ בָּחוּר, זָאגְט עֶר מִיר אַז עֶר דַארְף נִישְׁט דֶעם שִׁידוּךְ, עֶר דַארְף מֶער אַ מָאגֶערֶע כַּלָּה, אִיךְ וואוּנְדֶער זִיךְ: וָואס גֵייט פָאר מִיט דִיר?! מֵילָא אוֹיבּ זִי אִיז נִישְׁט גֶעזוּנְט אָדֶער נִישְׁט עֶרְלִיךְ, זָאלְסְטוּ נִישְׁט טוּן דֶעם שִׁידוּךְ, אָבֶער אַז זִי אִיז גֶעזוּנְט אוּן עֶרְלִיךְ, פַארְוָואס זָאגְסְטוּ אָפּ דֶעם שִׁידוּךְ?!

וָואס הָאט פַּאסִירְט?

אַז דוּ וֶועסְט פַארְמַאכְן דַיין טֶעלֶעפָאוֹן, דוּ וֶועסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִיךְ ווִיל זִיךְ הִיטְן מַיינֶע אוֹיגְן", וֶועסְטוּ שׁוֹין זֶען ווִי זִי וֶועט הָאבְּן אַלֶע חֵן אִין דַיינֶע אוֹיגְן. אִינְגֶעלַייט זֶענֶען מִיר דָאס מוֹדֶה; אֵיין טָאג קוּמְט עֶר מִיר זָאגְן: "שְׂכַח רֹאשׁ יְשִׁיבָה פַאר מַיין שִׁידוּךְ, עֶס אִיז דִי בֶּעסְטֶע אוּן שֶׁענְסְטֶע אוֹיף דֶער וֶועלְט", דֶעם אַנְדֶערְן טָאג זָאגְט עֶר מִיר: "וָואס קֶען אִיךְ טוּן, אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד צוּ מַיין וַוייבּ?!" פְּרֶעג אִיךְ אִים: "וָואס הָאט פַּאסִירְט? נֶעכְטְן בִּיסְטוּ דָאךְ גֶעקוּמֶען זִיךְ בַּאדַאנְקֶען ווִי גוּט דַיין לֶעבְּן אִיז, אוּן הַיינְט קְרֶעכְצְסְטוּ?!" דֶער עֶנְטְפֶער אִיז פָּשׁוּט, אַז מֶען הִיט זִיךְ דִי אוֹיגְן אִיז גֶעשְׁמַאק צוּ זַיין אִינְדֶערְהֵיים, מֶען הָאט הֲנָאָה צוּ זַיין אִינְדֶערְהֵיים, אוּן אַז מֶען פַאלְט אַרָאפּ, מֶען הִיט זִיךְ נִישְׁט דִי אוֹיגְן, מֶען גֵייט אַ גַאנְצֶע נַאכְט פַארְבְּרֶענְגֶען מִיט חֲבֵרִים וְכוּ', פַארְלִירְט מֶען דָאס גֶעשְׁמַאק אִין שְׁטוּבּ, בִּיז מֶען זוּכְט שׁוֹין יֶעדְן טָאג אַ תֵּירוּץ נִישְׁט אַהֵיים צוּ גֵייִן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ שֵׁיינֶע לֶעבְּן, אָמֵן.

נָאכְדֶעם הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעזִינְגֶען דֶעם נִיגוּן: "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹקֵיכֶם".

שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת וָאֶתְחַנַּן – שַׁבָּת נַחֲמוּ, שְׁנַת תשפ"ב לִפְרָט קָטָן, אִיז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעוֶוען אִין שְׁטֶעטְל, קִרְיַת בְּרֶסְלֶב – לִיבֶּערְטִי יע"א. בַּיי סְעוּדָה שְׁלִישִׁית הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א פָארְגֶעלֶערְנְט סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן צט.

אֵיידֶער דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן דֶעם שִׁיעוּר הָאט מֶען גֶעזִינְגֶען דֶעם נִיגּוּן: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאבּ שׁוֹין אוֹיף מִיר רַחְמָנוּת, אִיךְ וִויל זַיין אַן עֶרְלִיכֶער אִיד".

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן:

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א', סִימָן צט): עֶס שְׁטֵייט דִי וָואךְ אִין דִי סֶדְרָה (דְּבָרִים א, ט):

וָאֶתְחַנַּן אֶל ה' בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר, מֹשֶׁה רַבֵּינוּ זָאגְט, אִיךְ הָאבּ גֶעבֶּעטְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִין יֶענֶע צַייט, אַזוֹי צוּ זָאגְן.

זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי פְּשַׁט אַזוֹי, דְּהִנֵּה הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת גָּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף דַאוֶוענֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט גְרוֹיס דְּבֵקוּת, אַךְ אִם לִפְעָמִים יֵשׁ עֵת, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, עֶס אִיז אָבֶּער דָא צַייטְן וָואס אַ מֶענְטְשׁ קֶען נִישְׁט דַאוֶוענֶען בִּדְבֵקוּת אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, מֶען אִיז נִישְׁט דֶערְבֵּיי, אוּן מֶען הָאט נִישְׁט קַיין גֶעפִיל צוּם דַאוֶוענֶען, אַל יֹאמַר: אֵינִי מִתְפַּלֵּל כְּלָל, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְכַוֵּן כָּרָאוּי וּלְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, וְהַתְּפִלָּה אֵינָהּ מְקֻבֶּלֶת, זָאל עֶר נִישְׁט זָאגְן: "אִיךְ דַאוֶוען נִישְׁט, וִוייבַּאלְד אִיךְ קֶען סַיי וִוי נִישְׁט אִינְזִין הָאבְּן גֶעהֶערִיג", וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (בְּרָכוֹת לד:) עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל וְכוּ', אָמְרוּ לוֹ וְכוּ', אָמַר לָהֶם אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל, וְאִם לָאו לָאו יוֹדֵעַ וְכוּ'. וְזֶהוּ עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמַרְנוּ: אִם בִּדְבֵקוּת, שֶׁאֲזַי הַתְּפִלָּה שְׁגוּרָה וּמְרֻצָּה בְּפִיו, מְקֻבֶּלֶת, וְאִם לָאו, חַס וְשָׁלוֹם, לְהֵפֶךְ, אַזוֹי וִוי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים דֶערְצֵיילְן (בְּרָכוֹת לד:) אוֹיף רֶבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, וֶוען עֶר הָאט מִתְפַּלֵּל גֶעוֶוען אוֹיף קְרַאנְקֶע הָאט עֶר גֶעוואוּסְט וֶוער גֵייט זִיךְ אוֹיסְהֵיילְן אוּן וֶוער נִישְׁט, מֶען הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט: "פוּן וואו וֵוייסְטוּ דָאס?" הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶערְט: "אִיךְ הָאבּ אַ סִימָן, 'אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי', אוֹיבּ מַיין דַאוֶוענֶען אִיז מִיט גֶעפִיל אוּן גֶעשְׁמַאק, 'יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל', וֵוייס אִיךְ אַז עֶס וֶוערְט אָנְגֶענוּמֶען, אוּן אוֹיבּ אִיז מַיין דַאוֶוענֶען אָן גֶעפִיל אוּן גֶעשְׁמַאק,

״יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֹרָף׳, וַוייס אִיךְ אַז עֶס וֶוערְט נִישְׁט אָנְגֶענוּמֶען״. אַף עַל פִּי כֵן אַל יֹאמַר הָאָדָם כֵּן, מִיט דֶעם אַלֶעם זָאל מֶען זִיךְ נִישְׁט צוּרִיק הַאלְטְן פוּן דַאוֶועגֶען, אֶלָּא יִתְפַּלֵּל תָּמִיד, נָאר שְׁטֶענְדִיג דַאוֶועגֶען.

וְאִם לֹא יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת כָּרָאוּי, יִתְפַּלֵּל בְּכָל כֹּחוֹ, אַ מֶענְטְשׁ דַארְף דַאוֶועגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אֲפִילוּ אָן גֶעפִיל, כִּי בְּעֵת שֶׁיִּתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת כָּרָאוּי, אֲזַי יַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלּוֹת עִם הַתְּפִלָּה הַהִיא שֶׁהִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, וַוייל בַּאלְד וֶוען דֶער מֶענְטְשׁ וֶועט הָאבְּן אַ גוּטֶע מִינוּט, עֶר וֶועט דַאוֶוענֶען מִיט גֶעפִיל, וֶועט אַרוֹיפְגֵיין דִי גוּטֶע תְּפִלָּה צוּזַאמֶען מִיט אַלֶע אַנְדֶערֶע תְּפִלּוֹת וָואס עֶר הָאט גֶעדַאוֶוענְט אָן גֶעפִיל.

גוּטֶע פָּאנְטְשׁ

הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א גֶעזָאגְט: אַ מֶענְטְשׁ דַארְף שְׁטֶענְדִיג טוּן גוּטֶע זַאכְן; זָאג אֲפִילוּ אֵיין קַאפִּיטְל תְּהִלִּים. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (חַיֵּי מוֹהֲרַ״ן, סִימָן תפה): **״אַ קַאפִּיטְל תְּהִלִּים אִיז אַזוֹי וִוי אַ גוּטֶע פָּאנְטְשׁ״**, שְׁטֶעלְט זִיךְ פָּאר, אִיךְ גֵיי אַ לַאנְגֶע וֶועג אִינְמִיטְן זוּמֶער וֶוען עֶס אִיז הֵייס, מֶען וֶוערְט אוֹיסְגֶעטְרִיקְנְט, אָפְּגֶעמַאטֶערְט אוּן פַּארְ׳חַלְשְׁ׳ט, אוּן אֵיינֶער בְּרֶענְגְט מִיר אַ פֵיינֶע קַאלְטֶע גְלֶעזְל פָּאנְטְשׁ פוּן ׳בֵּית הַתַּבְשִׁיל׳, אָדֶער אִיךְ שְׁלֶעפּ זִיךְ אַרוֹיף אוֹיפְ׳ן בַּארְג אִין קִרְיַת יוֹאֵל צוּם צִיּוּן פוּן דֶער הֵיילִיגֶער סַאטְמֶער רֶבִּי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, [זַיין יָארְצַייט אִיז כ״ו אָב], אָדֶער אִין מִירוֹן אוֹיפְ׳ן וֶועג צוּם מְעָרָה פוּן רֶבִּי שִׁמְעוֹן, עֶס אִיז אַ שְׁוֶוערֶע בַּארְג אוּן עֶס אִיז גוּט הֵייס, אוּן אֵיינֶער בְּרֶענְגְט מִיר אַ פֵיינֶע קַאלְטֶע גְלֶעזְל פָּאנְטְשׁ, מַאךְ אִיךְ אַ בְּרָכָה, אִיךְ טְרִינְק דָאס אוֹיס אוּן אִיךְ בִּין זִיךְ מְחַיֶה, דָאס גֶעבְּט פְּרִישֶׁע כֹּחוֹת צוּ גֵיין וַוייטֶער, - זָאגְט דֶער רֶבִּי - אַזוֹי אִיז אַ קַאפִּיטְל תְּהִילִים, עֶס פְּרִישְׁט אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ אוּן עֶס בְּרֶענְגְט גְרוֹיסֶע יְשׁוּעוֹת.

וַוארְף תְּפִילוֹת צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן

אַז דֶער מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט דֶערְבֵּיי צוּ זָאגְן אַ קַאפִּיטְל תְּהִלִּים, זָאל עֶר עֶפֶּענֶען זַיין מוֹיל אוּן זָאגְן אַ וָוארְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: ״אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְף מִיךְ״, ״טַאטֶע הֶעלְף מִיךְ״, אוּן אוֹיב עֶר אִיז נִישְׁט דֶערְבֵּיי אֲפִילוּ צוּ רֶעדְן אֵיין וָוארְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אָדֶער עֶר הָאט אַנְדֶערֶע בִּלְבּוּלִים, עֶר טְרַאכְט אַז ׳דִי אַלֶע וֶוערְטֶער מֵיין אִיךְ נִישְׁט אֶמֶת׳דִיג,

וַוייל אַז אִיךְ דְרֵיי זִיךְ אִין בְּרֶסְלֶב בִּין אִיךְ פָּשׁוּט צוּגֶעוואוֹינְט צוּ דִי דִיבּוּרִים, עֶס זָאגְט זִיךְ אַרוֹיס פוּן זִיךְ אַלֵיינְס, אָבֶער אִיךְ מֵיין נִישְׁט וָואס אִיךְ זָאג'. אָדֶער אִיז דֶער מֶענְטְשׁ מְבוּלְבָּל, עֶר הֵייבְּט אָן צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף אֵיין עִנְיָן, "הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר מִיט דֶעם", גְלַייךְ פְלִיט אִים דִי קָאפּ אַוֶועק צוּ עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ, הֵייבְּט עֶר אָן בֶּעטְן אוֹיף דִי צְוֵוייטֶע זַאךְ, פְלִיט עֶס צוּ אַ דְרִיטֶע זַאךְ וְכוּ' וְכוּ', דֶער מֶענְטְשׁ טְרַאכְט 'וָואס זֶענֶען וֶועלְן מַיינֶע תְּפִילּוֹת? עֶס אִיז אַזוֹי צֶעמִישְׁט, נִישְׁט מְסוּדָּר, אָן קַיין דְבֵקוּת, אִיךְ קֶען נִישְׁט אַרוֹיסְבְּרֶענְגֶען קַיין אֵיין גַאנְצֶע תְּפִלָּה', - זָאגְט דֶער רֶבִּי קוּק נִישְׁט אוֹיף דֶעם, רֶעד אַזוֹי צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וַוארְף תְּפִילּוֹת צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אֵיין תְּפִלָּה נָאכְ'ן צְוֵוייטְן, אַפִילוּ דִי תְּפִילּוֹת זֶענֶען טְרִיקֶן, אָן דְבֵקוּת אוּן אָן גֶעפִיל.

נֶעבֶּעכְדִיגֶע, טְרִיקֶענֶע, נִישְׁט גֶעלוּנְגֶענֶע

אֵיי דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמִים זָאגְן דָאךְ אַז אַזֶעלְכֶע תְּפִילּוֹת וֶוערְן נִישְׁט אָנְגֶענוּמֶען? זָאגְט אָבֶער דֶער רֶבִּי: בַּאלְד וֶועסְטוּ הָאבְּן אַ גוּטֶע מִינוּט, דוּ וֶועסְט הָאבְּן דְבֵקוּת בַּה', דֶעמָאלְט וֶועסְטוּ זִיךְ גוּט אוֹיסְרֶעדְן דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דוּ וֶועסְט בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַזוֹי וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, וֶועלְן אַרוֹיף גֵיין אַלֶע נֶעבֶּעכְדִיגֶע, טְרִיקֶענֶע, נִישְׁט גֶעלוּנְגֶענֶע תְּפִילּוֹת צוּזַאמֶען מִיט דִי גוּטֶע תְּפִלָּה!

דֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט דָאס אַרַיין אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה, וְזֶה: וָאֶתְחַנַּן אֶל ה', תָּמִיד, 'וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'' - אִיךְ דַאוֶוען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן שְׁטֶענְדִיג, בֵּין בִּדְבֵקוּת בֵּין שֶׁלֹּא בִּדְבֵקוּת, סַיי וֶוען אִיךְ הָאלְט דֶערְבֵּיי אוּן סַיי וֶוען אִיךְ הָאלְט נִישְׁט דֶערְבֵּיי. אֵיי וֶועסְטוּ פְרֶעגְן וָואס אִיז גֶעוֶוען צוּ דַאוֶוענֶען אָן דְבֵקוּת, דִי תְּפִילּוֹת וֶוערְן דָאךְ סַיי וִוי נִישְׁט אָנְגֶענוּמֶען? אוֹיף דֶעם זָאגְט דֶער פָּסוּק וַוייטֶער: בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר, הַיְנוּ בְּעֵת שֶׁאֶזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת: שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי, 'בָּעֵת הַהִוא' - וֶוען אִיךְ וֶועל אֵיין טָאג זוֹכֶה זַיין צוּ דַאוֶוענֶען מִיט דְבֵקוּת, וְהַיְנוּ: בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר, שֶׁהַדְּבָרִים נֶאֱמָרִים וּמְרֻצִּים בְּפִיו מֵחֲמַת שֶׁמִּתְפַּלֵּל בִּדְבֵקוּת, 'לֵאמֹר' - דִי וֶוערְטֶער פוּן דַאוֶוענֶען וֶועט אַרוֹיס גֵיין מִיט גֶעפִיל אוּן גֶעשְׁמַאק, אָז יַעֲלֶה כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁהִתְפַּלֵּל עַד עַתָּה כַּנַּ"ל, וֶועט אוֹיךְ מִיטְגֵיין אַלֶע תְּפִילּוֹת וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעדַאוֶוענְט אָן גֶעפִיל.

אָן גֶעפִיל אוּן אָן טַעַם

אֵיינְמָאל וֶוען דֶער רֶבִּי הָאט גֶערֶעדְט פוּן זָאגְן תְּהִילִים, תְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, אוּן זִיךְ אוֹיסְגִיסְן דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, הָאט זִיךְ אָנְגֶערוּפְן ר׳ יוּדְל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ – אַ תַּלְמִיד פוּן רֶבִּי׳ן – אוּן גֶעפְרֶעגְט: **"אֵיךְ זוֹכִין שֶׁיִּהְיוּ הַדִּבּוּרִים בְּהִתְעוֹרְרוּת הַלֵּב?"** ווִי אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ זָאגְן תְּהִילִים אוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט אַ גֶעפִיל, אַז עֶס זָאל אַרוֹיס קוּמֶען פוּן הַארְץ? הָאט דֶער רֶבִּי אִים גֶעזָאגְט: **"תֹּאמְרוּ לִי, אֵצֶל אֵיזֶה צַדִּיק קִבַּלְתֶּם הִתְעוֹרְרוּת הַלֵּב? הָעִקָּר הוּא הָאֲמִירָה בַּפֶּה"**, וואוּ הָאסְטוּ גֶעהֶערְט דִי וֶוערְטֶער אַז מֶען דַארְף דַאוֶוענֶען דַוְקָא מִיט הַארְץ? דֶער עִיקָּר אִיז מֶען זָאל רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַפִילוּ אָן קַיין שׁוּם גֶעפִיל אוּן קַיין שׁוּם טַעַם (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן תמא). מֶען דַארְף דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט הַארְץ אוּן אָן הַארְץ, מִיט מֹחַ אוּן אָן מֹחַ, צִי אִיךְ הַאלְט יָא דֶערְבֵּיי אָדֶער נִישְׁט דֶערְבֵּיי, צִי אִיךְ בִּין יָא רָאוּי אָדֶער נִישְׁט רָאוּי, צִי אִיךְ הָאבּ דְבֵקוּת אָדֶער נִישְׁט.

מֶען טוּט וָואס אִיז רִיכְטִיג

דַאוֶוען אוּן זָאג תְּהִלִים אָן גֶעפִיל, אַפִילוּ דוּ הַאלְסְט נִישְׁט דֶערְבֵּיי, וַוארְט נִישְׁט בִּיז דוּ וֶועסְט הַאלְטְן דֶערְבֵּיי, וַוייל בַּאלְד וֶועסְטוּ זִיךְ אִינְגַאנְצְן אָפְּקִילְן אוּן דוּ וֶועסְט נִישְׁט דַאוֶונֶען. אַסַאךְ מָאל זָאגְן מִיר בָּחוּרִים: "אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד צוּ דַאוֶונֶען", "מַיין עֶרְגְסְטֶע צַייט אוּן מַיין עֶרְגְסְטֶע זַאךְ אִיז דַאוֶוענֶען", זָאג אִיךְ: מֶען דַארְף טוּן וָואס מֶען הָאט צוּ טוּן, אָפְּגֶעזֶען צִי מֶען אִיז דֶערְבֵּיי אָדֶער נִישְׁט, מֶען טוּט נִישְׁט נָאר וָואס מֶען ווִיל, מֶען טוּט וָואס מֶען דַארְף.

אַזוֹי ווִי עֶלְטֶערְן זֶענֶען מְחַנֵּךְ קְלֵיינֶע קִינְדֶער, מֶען הֵייסְט זֵיי אַרַיין גֵיין אִין בֶּעט, אוּן זֵיי שְׁרֵייעֶן: **"אִיךְ ווִיל נִישְׁט!"** אִיז מֶען זֵיי מְחַנֵּךְ אַז מֶען גֵייט שְׁלָאפְן אַפִילוּ מֶען ווִיל נִישְׁט, מֶען טוּט נִישְׁט וָואס מֶען ווִיל, מֶען טוּט וָואס אִיז רִיכְטִיג! דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז מִיט אָן עֶרְוַואקְסֶענֶער מֶענְטְשׁ, אַז אִיךְ ווִיל נִישְׁט לֶערְנֶען, אִיךְ ווִיל נִישְׁט דַאוֶוענֶען, אִיךְ ווִיל נִישְׁט אָנְטוּן קַיין תְּפִילִין, מוּז אִיךְ עֶס טוּן אָן וֶועלְן, דָאס אִיז מַיין לֶעבְּן! אַז מֶען טוּט נָאר וָואס מֶען ווִיל, פַאלְט מֶען נָאכְדֶעם אִינְגַאנְצְן אַוֶועק פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן רַחֲמָנָא לִצְּלָן.

הֵיי יָאר פָּארְט מֶען אוֹיךְ קַיין אוּמַאן?

קוּמֶענְדִיגֶע וָואךְ גֵייט זַיין שַׁבָּת מְבָרְכִים חוֹדֶשׁ אֱלוּל, עֶס קוּמֶען שׁוֹין דִי הֵיילִיגֶע טֶעג, מֶען גְרֵייט זִיךְ שׁוֹין צוּ פָּארְן צוּם רֶבִּי׳ן אוֹיף רֹאשׁ הַשָּׁנָה. מֶענְטְשְׁן פְרֶעגְן מִיר: **״הֵיי יָאר פָּארְט מֶען אוֹיךְ קַיין אוּמַאן, אֲפִילוּ עֶס אִיז דָא אַ מִלְחָמָה?״** אִיךְ פַּארְשְׁטֵיי נִישְׁט דִי פְרַאגֶע; שְׁטֶעלְט זִיךְ פָאר, וֶוען אֵיינֶער הָאט זִיךְ פַארְטְשֶׁעפֶּעט מִיט דִי רֶעגִירוּנְג, אֲפִילוּ מִיט אַ קְלֵיינִיקֵייט, אוּן מֶען רוּפְט אִים אִין גֶערִיכְט, וֶועט עֶר נִישְׁט עֶסְן אוּן שְׁלָאפְן טֶעג אוּן נֶעכְט, עֶר וֶועט זוּכְן דֶער בֶּעסְטֶער לוֹיעֶר וָואס קֶען מְלַמֵּד זְכוּת זַיין אוֹיף אִים, אָדֶער וֶוען אֵיינֶער שְׁפִּירְט זִיךְ נִישְׁט גוּט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל אָפְּהִיטְן, וֶועט עֶר זִיךְ נִישְׁט לָאזְן פַּארְפִירְן פוּן קֵיינֶעם וָואס רֶעדְן אָפּ: **״נֶע, עֶס אִיז נִישְׁט גֶעפֶערְלִיךְ, גֵיי צוּ אַבִּי אַ דָאקְטֶער״**, נָאר עֶר וֶועט זוּכְן דֶער בֶּעסְטֶער דָאקְטֶער וָואס קֶען אִים אוֹיסְהֵיילְן, אִיז דָאךְ זִיכֶער וֶוען עֶס קוּמְט רֹאשׁ הַשָּׁנָה וָואס מֶען מִשְׁפָּט יֶעדְן מֶענְטְשׁ אוֹיף זַיין גַאנְצֶע יָאר, דַארְף מֶען זִיכֶער טוּן אַלֶעס אוֹיף דֶער וֶועלְט צוּ טְרֶעפְן דֶעם גְרֶעסְטְן לוֹיעֶר, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי וָואס הָאט צוּגֶעזָאגְט אַז עֶר וֶועט הֶעלְפְן דֶעם מֶענְטְשׁ.

אֵיינְמָאל הָאט אוֹיסְגֶעבְּרָאכְן אַ שְׂרֵיפָה אִין בְּרֶסְלֶב פְרַייטָאג צוּ נַאכְטְס, דֶער רֶבִּי אִיז אַרוֹיס גֶעלָאפְן פוּן זַיין הוֹיז אוּן אַרוֹיס פוּן שְׁטָאט, עֶר הָאט זִיךְ אַרָאפּ גֶעזֶעצְט אוֹיפְ׳ן בַּארְג וָואס גֶעפִינְט זִיךְ אִינְדְרוֹיסְן פוּן שְׁטָאט. הָאט דֶער רֶבִּי גֶעזָאגְט: **״דָאס הָאט מֶען אוֹיךְ אָנְגֶעשְׁרִיבְן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וואוּ אִיךְ זָאל לוֹיפְן, אוּן וואוּ אִיךְ זָאל זִיךְ אַרָאפְּזֶעצְן״.**

ס׳נִישְׁט דָא קַיין קְלֶער נִישְׁט צוּ פָּארְן

עֶס אִיז אַ דָבָר פָּשׁוּט אַז מֶען דַארְף זוּכְן צַדִּיקִים מְלִיצֵי יֹשֶׁר וָואס זָאלְן הֶעלְפְן נִיצוֹל צוּ וֶוערְן פוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע גְזֵירוֹת, מִיר הָאבְּן דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן וָואס הָאט מַבְטִיחַ גֶעוֶוען אַז רֹאשׁ הַשָּׁנָה קֶען עֶר יֶעדְן אֵיינֶעם הֶעלְפְן, עֶר קֶען אוּנְז אַלֶע מְתַקֵּן זַיין (חַיֵּי מוֹהֲרַ״ן, סִימָן תז), אִיז אֲפִילוּ נִישְׁט דָא קַיין קְלֶער אַז מֶען זָאל נִישְׁט פָּארְן. מֶען דַארְף קוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מֶען זָאל קֶענֶען יֶעדְן טָאג זָאגְן אַבִּיסְל תְּהִלִּים, אַבִּיסְל לִקּוּטֵי תְּפִילּוֹת, אַבִּיסְל הִתְבּוֹדְדוּת, אוּן אַבִּיסְל בֶּענְקֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וֶועט

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הֶעלְפְן אַז אִין דִי צַייט וָואס מֶען וֶועט מַאכְן אַ גוּטֶע תְּפִלָּה, וֶועלְן אַלֶע תְּפִילוֹת צוּזַאמֶען אַרוֹיפְגֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, וֶועלְן מִיר הָאבְן אַ שֵׁיינֶע לֶעבְן, אָמֵן.

כולל היכל הקודש

כולל היכל הקודש
בנשיאות הראש ישיבה שליט"א

בנשיאות הראש ישיבה שליט"א

לזכות

אסתר מלכה

בת סאסא